

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Kompetencje społeczne tłumacza i tłumaczenie audiowizualne		9.0.6064	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Sławistyki i Studiów Bałkańskich			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Filologiczny	Sławistyka	forma	stacjonarne
		moduł	Podstawowa
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Natalia Wyszogrodzka-Liberadzka; mgr Dubravko Vencl; mgr Ewelina Chacia			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		4	
Ćw. audytoryjne		30 godzin - obecność na zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		50 godzin - przygotowanie do zajęć i zapoznanie z materiałami filmowymi;	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		20 godzin - wykonanie pracy zaliczeniowej.	
Liczba godzin		RAZEM: 100 godzin = 4 ECTS.	
Ćw. audytoryjne: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		- chorwacki w wymiarze 25.00%	
		- polski w wymiarze 50.00%	
		- serbski w wymiarze 25.00%	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza tekstów z dyskusją		Sposób zaliczenia	
- Dyskusja		Zaliczenie na ocenę	
- Gry symulacyjne		Formy zaliczenia	
- Praca w grupach		wykonanie pracy zaliczeniowej - wykonanie określonej pracy praktycznej	
- Rozwiązywanie zadań		Podstawowe kryteria oceny	
		Wykonanie określonej pracy praktycznej - samodzielne wykonanie i zaprezentowanie polskich napisów do filmu w języku chorwackim lub serbskim - 100%.	
		Ocenie podlega:	
		- poprawność językowa;	
		- poprawność pod względem wymogów technicznych i norm Toury'ego;	
		- zgodność z europejskimi normami ISO dotyczącymi wyświetlania napisów.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	dyskusja na przykładach	rozwiązywanie problemów translatorskich	praca zaliczeniowa
Wiedza			
K_W01	+		+
K_W05	+		+
Umiejętności			
K_U01	+	+	+
K_U18	+	+	+
K_U19	+	+	+
Kompetencje społeczne			
K_K07	+	+	+
K_K08	+	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

Zaliczenie przedmiotu Tłumaczenie specjalistyczne i prawne aspekty zawodu tłumacza w semestrze 3.

B. Wymagania wstępne

Znajomość gramatyki i stylistyki polskiej na poziomie umożliwiającym tłumaczenie na język polski tekstów audiowizualnych.

Cele kształcenia

Celem wykładu jest spojrzenie na narzędzia i strategie stosowane w procesie tłumaczenia audiowizualnego oraz zastanowienie się nad rodzajem zjawisk kulturowych stanowiących największą trudność dla tłumaczy i rolę, jaką pełnią ci ostatni we wprowadzaniu nowych zjawisk do kultury docelowej bądź popularyzowaniu ich wśród odbiorców reprezentujących inną tradycję. Niemożliwe jest bowiem obecnie poddawanie w wątpliwość wagi, jaką w tłumaczeniu odgrywa kultura, a audiowizualność stała się zauważalną częścią zawodu tłumacza.

Równocześnie, analiza tłumaczenia z perspektywy transferu kulturowego poszerza rolę tłumacza do funkcji mediatora kulturowego, odpowiedzialnego za komunikację w szerokim tego słowa znaczeniu. Przejmuje on cztery grupy kompetencji zaproponowane przez Ronalda Tafta dla mediatorów kulturowych: wiedzę o społeczeństwie (wiedza o kulturze), umiejętności komunikacyjne (zarówno werbalne, jak i pozawerbalne), umiejętności techniczne konieczne do wykonania przekładu, a także umiejętności społeczne, pozwalające na funkcjonowanie w społeczeństwie. Ten ostatni zestaw kompetencji jest równie ważny w działalności tłumaczeniowej, ponieważ mediacja kulturowa jest w zasadzie główną rolą tłumacza.

Treści programowe

Kompetencje społeczne tłumacza.

Podstawowe cechy tekstu audiowizualnego.

Standardy tworzenia audiodeskrypcji do produkcji audiowizualnych: zasady przygotowywania audiodeskrypcji na potrzeby: teatru i muzeum; produkcji audiowizualnych w postaci wersji dubbingowanej; produkcji audiowizualnych w postaci wersji lektorskiej; produkcji audiowizualnych w postaci wersji napisowej; dostosowywanie sztuki audiowizualnej do potrzeb osób niewidomych; lokalizacja stron internetowych i oprogramowania. Specyfika tłumaczenia filmów dokumentalnych oraz fabularnych (w zależności od gatunku: sensacyjnych, kostiumowych, komediowych, etc.)

Etyka zawodowa; prawa autorskie; „dobra praktyka”, stowarzyszenia zawodowe.

Przekład jako akt komunikacji międzykulturowej.

Geografia mentalna – pogranicze – stereotyp. Strategie tłumaczenia elementów kulturowych w kontekście audiowizualnym.

Współistnienie innych elementów znaczących (obraz, muzyka) podczas przekładania zjawisk kulturowych.

Wykaz literatury**A. Literatura obowiązkowa:**

- Bednarczyk A., Kulturowe aspekty przekładu, Katowice 2002.
- O przekładzie audiowizualnym. „Przekładaniec”, nr 20, red. M. Heydel, Kraków 2009.
- Tomaszkiwicz T, Przekład audiowizualny, Warszawa 2007.

A.1. studiowana samodzielnie przez studenta:

- materiały ze stron internetowych Fundacji Audiodeskrypcja, Katedry UNESCO do Badań nad Przekładem i Komunikacją Międzykulturową oraz Stowarzyszenia Tłumaczy Audiowizualnych
- artykuły i materiały audiowizualne zaproponowane przez prowadzącego zajęcia

B. Literatura uzupełniająca:

- Balcerzan E., Tłumaczenie jako wojna światów, Poznań 2010.
- Bednarczyk A., W poszukiwaniu dominanty translatorskiej, Warszawa 2008.
- Hejwowski K., Kognitywno-komunikacyjna teoria przekładu, Warszawa 2007.
- Jakość i ocena tłumaczenia, red. A. Kopczyński, M. Kizeweter, Warszawa 2009.

- Komunikowanie międzykulturowe - szanse i wyzwania, red. J. Isański, Poznań 2009.
- Majkiewicz A., Intertekstualność – implikacje dla teorii przekładu, Warszawa 2008.
- Price W.H., Crapo R.H., Psychologia w badaniach międzykulturowych, tłum. A. Nowak, Gdańsk 2003.
- Steiner G., Po wieży Babel. Problemy języka i przekładu, tłum. O. i W. Kubińscy, Kraków 2000.
- Wierzbicka A., Słowa klucze. Różne języki – różne kultury, tłum. O. I. Duraj-Nowosielska, Warszawa 2007.

Kierunkowe efekty uczenia się K_W01, K_W05 K_U01, K_U18, K_U19 K_K13, K_K08	Wiedza Student: (K_W01) ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej z zakresu tłumaczenia audiowizualnego, jest w stanie rozwijać i twórczo stosować tę wiedzę w działalności profesjonalnej; (K_W05) ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach międzykulturowych i interdyscyplinarnych procesu przekładu audiowizualnego.
	Umiejętności Student: (K_U01) potrafi wyszukiwać, analizować, weryfikować, selekcjonować i użytkować informacje dotyczące kultury, życia społecznego i politycznego przedstawionego w materiale audiowizualnym oraz formułować na ich podstawie krytyczne wnioski, niezbędne w procesie transferu językowo-kulturowego; (K_U18) potrafi tłumaczyć z języka serbskiego/chorwackiego różnorodne teksty audiowizualne o wysokim poziomie trudności z wykorzystaniem profesjonalnych narzędzi; (K_U19) potrafi tworzyć warsztat pracy umożliwiający tłumaczenie różnego rodzaju tekstów audiowizualnych.
	Kompetencje społeczne (postawy) Student: (K_K07) docenia znaczenie i wagę tłumaczenia audiowizualnego w kształtowaniu kulturowego obrazu Europy a tym samym rozumie ciężar odpowiedzialności tłumacza w budowaniu połączeń międzykulturowych; (K_K08) uczestniczy w życiu kulturalnym, zapoznając się z najnowszymi produkcjami audiowizualnymi z terenów byłej Jugosławii.
	Kontakt natalia.wyszogrodzka-liberadzka@ug.edu.pl